Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO - PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 4 (50) Warszawa, 22 stycznia 1938 r. Rok III

TREŚĆ:

JERZY WITKOWSKI
i
IGNACY SILBERSTEIN

KSIĘGOWOŚĆ ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH MLECZARSKICH

Właściciel lub kierownik przedsiębiorstwa przemysłowego mleczarskiego nie ma bezpośredniego wpływu na rozwój sprzedaży. Nie ma on kontaktu osobistego z odbiorcami, ponieważ cała niemal sprzedaż dokonywana jest poza obrębem przedsiębiorstwa przez specjalnych sprzedawców-inkasentów („furgonistów")—i pod ich osobistą odpowiedzialnością materialną. Ten specyficzny charakter przedsiębiorstwa winien znaleźć właściwy wyraz w prowadzeniu ksiąg magazynowych jak i w całej rachunkowości—której poszczególne fazy postaramy się nakreślić poniżej.

W księgowości przedsiębiorstwa mleczarskiego podstawowym warunkiem jest należyte prowadzenie źródłowej księgi magazynowej, któraby ogarniała całość ruchu towarów a mianowicie: a) przy zakupie towaru, b) przy przerobie, c) przy sprzedaży.

A. *Przy zakupie towarów* należy do księgi magazynowej szczegółowo wpisać ilości przychodu towarów (przy zakupie mleka — litry, masła — kg—itp.), rodzaje towarów, cenę, wartość oraz firmę i adres dostawcy, gdyż te dane, uzgadniane z dokumentami kolejowymi (o ile przywozu dokonano koleją), stanowią główny materiał przy sporządzaniu rachunków i rozliczaniu się z dostawcami — którzy w większości rekrutują się ze sfer ziemiańskich i najczęściej nie prowadzą żadnej rachunkowości. Ponieważ naogół zakupy nie są przypadkowe, lecz kontraktowane i nawet kaucjonowane, utarł się zwyczaj okresowego sporządzania rachunków, najczęściej—miesięcznego. Księgowanie okresowych rachunków nie jest dopuszczalne, gdyż jest niezgodne z obowiązującymi zasadami. Należy więc sporządzać codzienne wewnętrzne rachunki na podstawie księgi magazynowej z wyceną, ustaloną przez Komisję Cennikową. Rachunki te należy księgować pod właściwymi datami:

Dt Zakup Towarów *Ct Dostawcy*

Powstałe różnice przy rozliczeniu się z dostawcą i sporządzeniu okresowego rachunku należy w końcu każdego miesiąca wyksięgować —

1) za różnicę ceny, jeśli cena w okresowym rku była wyższa od cen w dziennych rachunkach wewnętrznych oraz za wyłożone przez dostawcę koszty przewozu:

Dt Zakup Towarów *Ct Dostawcy*

2) za różnicę ceny, jeśli cena w rku okresowym była niższa od cen podanych w dziennych rkach wewnętrznych:

Dt Dostawcy *Ct Zakup Towarów*

Wypłacone dostawcom należności księgujemy —

Dt Dostawcy *Ct Kasa, P. K. O., Banki*

Do kosztów zakupu towarów zaliczyć należy koszty związane z ekspedycją towarów z majątków. Przy większych majątkach, zakontraktowanych na dostawy, przedsiębiorstwa mleczarskie posiadają swoich przedstawicieli trudniących się ekspedycją towaru z majątku do siedziby przedsiębiorstwa. Tych przedstawicieli nazwiemy „ekspedytorami". Ekspedytorzy ci sporządzają okresowe rki za wyłożone koszty oraz należne wynagrodzenie. Rki te należy księgować —

Dt Zakup Towarów *Ct Ekspedytorzy*

zaś wypłacone ekspedytorom należności, księgujemy —

Dt Ekspedytorzy *Ct Kasa P. K. O., Banki*

B. *Przerób* w przedsiębiorstwach mleczarskich jest częściowo przymusowy a to wskutek obawy przedsiębiorcy, by niesprzedane mleko nie uległo zepsuciu. Mleko przetwarza się na masło, sery lub inne produkty.

Do przerobu należy zaliczyć wszelką homogenizację i sterylizację mleka.

Dla wyodrębnienia z całości otwieramy dwa rki, które nazwiemy „Towary w Przerobie" oraz „Przerób" („Produkcja"). Towar wzięty do przerobu księgujemy —

Dt Rk Przerobu *Ct Towary w Przerobie*

wszelkie zaś koszty związane bezpośrednio z produkcją, jak robocizna, zużycie siły pędnej itp. wydatki księgujemy —

Dt Rk Przerobu *Ct Kasa*

Rk „Przerobu" zamykamy raz na miesiąc, którego saldo przenosimy na rk „Towary w Przerobie":

Dt Towary w Przerobie *Ct Rk Przerobu*

W ten sposób na Rku Towarów w „Przerobie" uwidacznia się w debecie koszt własny surowca oraz koszty produkcji, w kredycie zaś—koszt własny zużytego surowca. Zaznaczyć należy, że rk ten winien posiadać saldo debetowe, zawierające koszty związane z produkcją.

Rk Towarów w „Przerobie" jest nam pomocny przy zeznaniu o obrocie, gdyż za pomocą tego rku możemy ustalić wartość przerobionego towaru, biorąc za podstawę ogólną sumę strony winien (wyłączając wszelkie przepisy i storna),

W przedsiębiorstwach mleczarskich przy sprzedaży niepodobna rozgraniczyć, czy dokonano sprzedaży towarów własnej, czy obcej produkcji, i dlatego przy sporządzaniu zeznania o obrocie dla celów wymiaru podatku przemysłowego należy sprzedaż własnej produkcji ustalić w następujący sposób, który będzie zbliżony do rzeczywistości.

Od kosztu kupna towaru (od sumy strony debet Rku Zakupu Towarów) odjąć koszt przerobu (koszty surowca, siły pędnej, robocizny itp.), tj. sumę strony debet Rku Towarów w Przerobie; otrzymamy wówczas dwie sumy: 1) *sumę kosztu zakupu towarów bez przerobu,* do której należy dodać wartość remanentu początkowego towarów bez przerobu i odjąć wartość remanentu końcowego; otrzymamy wtedy koszt własny sprzedanego towaru bez przerobu; 2) *sumę kosztu własnego towarów po przerobie,* do której należy dodać wartość remanentu początkowego towarów po przerobie i odjąć wartość remanentu końcowego; otrzymamy wtedy koszt własny sprzedanego towaru po przerobie.

Mając te dwie sumy, należy wyprowadzić stosunek kosztu własnego sprzedanych towarów po przerobie do kosztu własnego sprzedanych towarów bez przerobu, następnie zysk brutto podzielić w tym stosunku między te dwie grupy sprzedaży i tę część zysku brutto, która przypada na towary po przerobie dodać do sumy kosztu własnego towarów po przerobie, a tę część zysku brutto, która przypada na towary bez przerobu, dodać do sumy kosztu własnego towarów bez przerobu.

W ten sposób otrzymamy dwie sumy obrotu brutto: sprzedaży towarów po przerobie i sprzedaży towarów bez przerobu. Po dodaniu tych dwóch sum otrzymać winniśmy sumę ogólnej sprzedaży, tak bez przerobu jak i po przerobie, figurującą na rku „Sprzedaży Towarów".

Należy podzielić zysk brutto w stosunku wyżej opisanym, ponieważ ustawa o pod. przem., uważa za obrót podlegający opodatkowaniu sumę brutto, uzyskaną ze sprzedaży, a zatem sumę kosztu własnego plus osiągnięty zarobek brutto.

(dcn.)

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

30.

UCZEŃ PRZEMYSŁOWY.

O charakterze ucznia przemysłowego decydują okoliczności faktyczne a nie termin spisania umowy.

SN, 14 kwietnia 1937, 3 K 75/37, OPA, 1937, poz. 1990.

Z uzasadnienia. Kasacja Prokuratora żąda uchylenia zaskarżonego wyroku na zasadzie art. 514 lit. a) k. p. k. z powodu obrazy art. 23 i 27 ustawy o podatku przemysłowym przez uniewinnienie oskarżonego z zarzutu prowadzenia przedsiębiorstwa wytwórni naczyń srebrnych na podstawie świadectwa przemysłowego V zamiast IV kategorii przem., mimo że z okoliczności sprawy wynika, że w kwietniu 1934 oskażony zatrudniał w swoim przedsiębiorstwie 27 robotników.

SN zważył co następuje:

Opierając się na przepisie § 100 rozp. wykon. do ustawy o podatku przemysłowym poz. 770/34 Dz. Ust. *), który nie zalicza do ogólnej ilości robotników, zatrudnionych w danym przedsiębiorstwie, uczniów przemysłowych, trzymanych w tym przedsiębiorstwie na podstawie umowy pisemnej, zawartej w myśl art. 116 prawa przemysłowego, kasacja uważa, że wobec zawarcia przez oskarżonego z zatrudnionymi w jego przedsiębiorstwie uczniami umowy pisemnej dopiero 5 grudnia 1935, a więc po ustalonym w art. 116 pr. przem. okresie, tych uczniów należy traktować jako robotników, których ilość ogólna wpływa na określenie kategorii przemysłowej przedsiębiorstwa zgodnie z cz. II lit. C. rozdz. XIX taryfy do art. 23 ustawy o podatku przemysłowym.

Jednak *fakt sporządzenia z uczniami przemysłowymi dopiero 5 grudnia 1935 umowy pisemnej, obejmującej również ich pracę w r. 1934, nie pozbawia tej pracy cech charakteru naukowego lub przygotowawczego.* Przekroczenie terminu, w którym zgodnie z art. 116 pr. przem. należało ustalić po rozpoczęciu nauki przez uczniów przemysłowych jej warunki, może służyć jedynie za podstawę do opowiedzialności karnej z art. 126 pr. przem., nie może jednak uzasadnić uznania uczniów za zwykłych robotników, skoro nawet późniejszym okresie ich pracy byli tylko uczniami przemysłowymi. Miał zatem podstawy Sąd Okręgowy do ustalenia, że dwaj z ogólnej liczby 27 pracowników w wytwórni naczyń srebrnych oskarżonego byli tylko uczniami, skoro oparł się w tym względzie na zeznaniu świadków K. oraz na danych listy płac firmy oskarżonego za r. 1934 a podkreślił również w uzasadnieniu wyroku, że pismo Ubezpieczalni Społecznej z 29 marca 1935 stwierdza, że przez cały r. 1934 przedsiębiorstwo oskarżonego zatrudniało 2 uczniów.

Zresztą ustalenie charakteru pracy jest kwestią faktu, podlegającą rozstrzygnięciu w ramach art. 10 k. p. k., zatem słuszność wniosku w tym względzie nie może być podstawą zarzutu kasacyjnego wobec ograniczeń, przewidzianych w art. 511 lit. a) kpk.

Z przytoczonych względów S. kasację jako nieuzasadnioną oddalił.

*) Obecnie obowiązuje § 89 ust. 2 Rozp. Wyk. DURP 1936, poz. 656.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

25.

ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI NOWEGO POSIADACZA PRZEDSIĘBIORSTWA

Stosunek prawny, polegający na tym, że posiadacz przedsiębiorstwa jest obowiązany na podstawie umowy o pracę do wypłacenia już niepracującemu byłemu pracownikowi umysłowemu emerytury, nie jest stosunkiem pracy w rozumieniu art. 35 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z 16 marca 1928 r. (Dz. Ust. poz. 323), a w razie przejścia przedsiębiorstwa w posiadanie innej osoby nowy posiadacz przedsiębiorstwa na mocy tegoż art. 35 nie jest obowiązany do płacenia emerytury, chybaby istniały inne podstawy jego odpowiedzialności.

Uchwała w składzie siedmiu sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 1937 r. C. III. 638/36.

Z uzasadnienia. Sąd Najwyższy rozpoznawał pytanie prawne, wynikłe w sprawie skargi kasacyjnej Maksa Sch. c/a Wielkopolskiej Spółce dzierżawnej koncernu dr. Roman M. w Poznaniu i na zasadzie art. 10 § 1 u. s. p. przedstawione do rozstrzygnięcia składowi 7 sędziów:

„Czy stosunek prawny, polegający na tym, że posiadacz przedsiębiorstwa jest obowiązany na podstawie umowy o pracę do wypłacania już niepracującemu byłemu pracownikowi umysłowemu emerytury jest stosunkiem pracy w rozumieniu art. 35 rozporządzenia z 16 marca 1928 r. Dz. U. poz. 323 i czy w razie przejścia przedsiębiorstwa w posiadanie innej osoby w czasie trwania tego zobowiązania stosunek powyższy trwa nadal w tym znaczeniu, że nowy posiadacz przedsiębiorstwa jest obowiązany do płacenia tej emerytury.

Po wysłuchaniu sprawozdania sędziego sprawozdawcy, głosu pełnomocników stron i wniosków prokuratora Sądu Najwyższego zważył co następuje:

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. poz. 323), które po wprowadzeniu kodeksu zobowiązań w mocy pozostało (art. III p. 10 przepisów wprowadzających kod. zob.) zawiera postanowienia: o kategorii osób, podlegających rozporządzeniu z uwagi na charakter spełnianych przez nie czynności (art. 2 — 4) o rodzaju umów z uwzględnieniem okresu ich trwania (art. 5 — 7) o wzajemnych prawach i obowiązkach stron przy wykonywaniu pracy (art. 8 — 24), o sposobach rozwiązania umów (art. 25 — 42), o regulaminie pracy (art. 43 — 51), wreszcie o karach za przekroczenia, popełniane w czasie trwania umowy (art. 52—55). Rozporządzenie to zatem dotyczy stosunków, wypływających z umów o pracę jeszcze nie wygasłych. Co do czasu po rozwiązaniu umowy, to rozporządzenie zawiera tylko przepis, zamieszczony w art. 42, a nakładający na pracodawcę obowiązek w razie rozwiązania umowy przez śmierć pracownika do wypłaty rodzinie jego odprawy, nie podaje zaś rozporządzenie żadnego przepisu w przedmiocie innych stałych świadczeń pieniężnych ze strony pracodawcy — po rozwiązaniu umowy o pracę, a więc i w przedmiocie płacenia b. pracownikowi emerytury. Obowiązek ten nie wypływa też z samego stosunku pracy, który ustaje z chwilą rozwiązania umowy o pracę. Wykładnia, że stosunek pracy może

trwać, chociaż ustał obowiązek ze strony pracownika świadczenia pracy, podważałaby podstawowe pojęcie prawne i życiowe o dwustronności praw i obowiązków w umowie o pracę, z mocy której pracodawca ma prawo wymagać wykonywania pracy przez pracownika i obowiązany jest płacić mu wynagrodzenie za dokonaną pracę, a pracownik winien jest pracować i ma prawo żądać zapłatę za pracę.

Podobnie art. 35 rozporządzenia dotyczy pracowników czynnych danego przedsiębiorstwa, a nie tych, którzy już warsztat pracy opuścili, i ma na celu zapewnienie dalszej pracy tym pracownikom, którzy faktycznie są zatrudnieni, na wypadek przejścia przedsiębiorstwa w posiadanie innej osoby. Wynika to zarówno z pierwszego zdania tego artykułu, mówiącego o przejściu przedsiębiorstwa „w czasie trwania stosunku pracy", jak i z drugiego zdania tegoż artykułu, dającego pracownikowi prawo w tym wypadku rozwiązania umowy o pracę z zachowaniem właściwego terminu, które to zastrzeżenia wskazują na to, że art. 35 nie może dotyczyć byłych pracowników, z którymi umowa już przedtem z powodu upływu terminu, bądź z innych przyczyn została rozwiązana, którzy zatem pracować przestali i nie mają obowiązku powracać do pracy. Obowiązek płacenia emerytury byłemu pracownikowi nie wypływa zatem ani z przepisów rozporządzenia, ani z samego stosunku pracy, już wygasłego. Źródłem tego obowiązku musi być oddzielna umowa sui generis, która nie podpada pod przepis art. 35 rozporządzenia i z mocy tego przepisu nie może obowiązywać nowego posiadacza przedsiębiorstwa.

Dlatego postawione pytanie ulega rozstrzygnięciu w sensie przeczącym.

Zauważyć jednak należy, że rozstrzygnięcie takie nie wyczerpuje poruszonej kwestii, gdyż *mogą istnieć inne podstawy odpowiedzialności nowego posiadacza* za wypłatę emerytury, przyznanej przez jego poprzednika. Np. w razie ustalenia odpowiednich okoliczności faktycznych może znaleźć zastosowanie przepis *art. 183 k. z.* (w związku z art. XL. przepisów wprowadzających kod. zob.). O ile zachodzi przypadek przejścia w inne ręce przedsiębiorstwa handlowego, podlegającego rejestracji, *mogą mieć znaczenie również przepisy odpowiednich ustaw dzielnicowych o rejestrze handlowym, a po wprowadzeniu kodeksu handlowego z roku 1934 przepisy tegoż kodeksu w tymże przedmiocie.*

Bliższe atoli rozważanie tych kwestii wykraczałoby poza ramy postawionego pytania.

Z tych zasad na mocy art. 40 § 1 u. s. p. uchwalił Sąd Najwyższy zasadę prawną.

Na życzenie P. T. Prenumeratorów dostarczamy

OKŁADKĘ

do rocznika 1937

wykonaną z płótna angielskiego ze złoceniami. Cena zł. 2.— wraz z przesyłką,—którą uskuteczniamy tylko po uprzednim wpłaceniu należności na konto nasze w P.K.O. 22.308.

Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 16 GRUDNIA 1937 R. L. D. V. 24642/2/37

w sprawie oceny dowodów, przedstawionych przez płatnika, znajdującego się w zaoczności.

Wyciąg.

wyrok z Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 15 października 1937 r. l. rej. 3241/36.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 33 z 1937 r., poz. 943)

Dowody, przedłożone władzy na jej żądanie i sprawdzone przez nią w trybie art. 59 *), mogą być zdyskwalifikowane tylko z powodów obiektywnych, a nie dlatego, że pochodzą od płatnika znajdującego się w zaoczności.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 17 GRUDNIA 1937 R. L. D. V. 12986/1/37

w sprawie zaświadczenia ksiąg, wymienionych w § 82 r. w. do O. P.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 33 z 1937 r., poz. 944)

Ministerstwo Skarbu zwalnia płatników od przewidzianego w § 82 r. w. do O. P. obowiązku zaświadczenia przed każdym rokiem operacyjnym (rokiem obrotowym) ksiąg, w tymże paragrafie wymienionych *), o ile w księgach tych, należycie już raz zaświadczonych, będą dokonywane zapisy dotyczące następnego okresu operacyjnego (roku obrotowego).

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

---

*) Chodzi o art. 59 ustawy o podatku dochodowym w dawnym brzmieniu, któremu w obecnie obowiązującej OP odpowiada § 1 pkt 3 art. 60, który wkłada między innymi na płatników obowiązek — „dostarczać na pisemne żądanie władz skarbowych bezpłatnie wszelkich posiadanych danych i informacyj, potrzebnych do wymiaru podatków".

**) Chodzi o księgi (uproszczone) dla przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych zakupujących i sprzedających wyłącznie za gotówkę, księgi (gospodarcze) właścicieli nieruchomości i księgi gospodarcze wolnych zawodów.

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw R. P. Nr 1 z dn. 7 stycznia 1938 r.

Ustawy — o konwersji $6^{1}/_{2}\%$ pożyczki zagranicznej (poz. 1); — o zmianie warunków dzierżawy Państwowego Monopolu zapałczanego (poz. 2),

Rozporządzenie Rady Ministrów o zakazie wywozu niektórych pasz (poz. 3).

Rozporządzenie Ministra — Skarbu o zmianie w organizacji i zakresie działań niektórych urzędów i posterunków celnych (poz. 4).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu nr 33 z dn. 30 grudnia 1937 r.

Zarządzenia Ministrów—Skarbu w sprawie wprowadzenia w niektórych urzędach i podurzędach celnych wstępnego badania towarów (poz. 929);—Skarbu w sprawie powołania Komisji Rozbudowy Miast (poz. 930); — Skarbu w sprawie stosowania przez niektóre władze skarbowe instrukcji z dn. 15 czerwca 1937 r. o stosowaniu przepisów o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (poz. 931);—Spraw Wewnętrznych o noszeniu i używaniu broni przez wartowników przedsiębiorstwa Państwowego „Polski Monopol Tytoniowy" (poz. 932).

Decyzja Ministra Przemysłu i Handlu ustalająca prawo do ulg podatkowych „Elektrowni", Sp. z ogr. odp. w Monasterzyskach (poz. 933).

Uchwała Komisji Obrotu Towarowego w sprawie instrukcji o doręczaniu zaświadczeń walutowych na wywóz towarów za granicę i do W. M. Gdańska, obowiązkach eksporterów oraz kontroli wpływu i rozliczeń waluty eksportowej (poz. 938).

Okólniki — w sprawie dowodów przychodowych na wpływy z tytułu grzywien wymierzanych przez władze administracji ogólnej (poz. 939);—o uzupełnieniu okólnika LDIV 18063/3/37 w sprawie ogólnego pozwolenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu na przywóz niektórych towarów z zagranicy (poz. 940); — w sprawie zaświadczeń na wolny od cła wywóz drewna drogą morską (poz. 941);—w sprawie księgi gospodarczej dla właścicieli nieruchomości budynkowych (poz. 942);—w sprawie oceny dowodów, przedstawionych przez płatnika, znajdującego się w zaoczności (poz. 943) -- w sprawie zaświadczenia ksiąg, wymienionych w § 82 r. w. do O. P. (poz. 944); — w sprawie stosowania przez niektóre władze skarbowe instrukcji tzw. wierzycielskiej (poz. 945); — w sprawie ulg w podatku przemysłowym dla przedsiębiorstw dorożek samochodowych (poz. 951);—w sprawie kontroli warek piwa w browarach (poz. 946);—w sprawie sprzedaży napojów alkoholowych przez kasyna i spółdzielnie wojskowe w czasie ćwiczeń wojskowych (poz. 947).

Instrukcja o organizacji i zakresie działania kontroli skarbowej (poz. 948).

Instrukcja Ministra Skarbu w sprawie ewidencji przestępstw objętych prawem karnym skarbowym (poz. 949).

KALENDARZ PODATKOWY

W styczniu 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 stycznia 1938 r.—podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 31 grudnia 1937 r.

Do 7 stycznia 1938 r.—podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w grudniu 1937 r.

Do 20 stycznia 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni stycznia 1938 r.

Do 25 stycznia 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu grudniu 1937 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki

akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 25 stycznia 1938 r. — zaliczka w wysokości podatku od obrotu za ubiegły kwartał (IV kwartał 1937 r.) przez wszystkich pozostałych płatników, prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w styczniu 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w styczniu 1938 r.

KRONIKA PODATKOWA

Poważne ograniczenie obowiązujących ulg podatkowych

Duże zainteresowanie wywołuje w sferach gospodarczych sprawa zmiany ulg podatkowych dla budownictwa. Nie notowany oddawna ożywiony ruch budowlany, jakiego byliśmy świadkami w latach 1936/37, miał niewątpliwie poważny impuls w ulgach podatkowych, zwalniających od podatku dochody, przeznaczone na inwestycje budowlane. Obecnie jednak istnieje tendencja ograniczenia tych ulg, przy czym jako uzasadnienie podaje się m. in. motyw konieczności przesunięcia inwestycji sum uzyskiwanych z dochodów z rynku budowlanego na dział inwestycji przemysłowych. Temu też przypisać należy, że obok ograniczenia ulg podatkowych na inwestycje budowlane, rozważane są projekty wprowadzenia ulg podatkowych dla inwestycji przemysłowych ze szczególnym uwzględnieniem pewnych określonych terenów jak np. Centralny Okręg Przemysłowy.

Jak się dowiadujemy, ograniczenia ulg podatkowych na inwestycje budowlane pójdą w kierunku zachowania uprzywilejowania budowy domów o mniejszych mieszkaniach. Budowa więc domów luksusowych względnie domów wielkomieszkaniowych nie będzie objęta ulgami podatkowymi. Natomiast w myśl projektu ustawy o ulgach podatkowych dla poparcia ruchu budowlanego, ulgi te dotyczyć będą domów małomieszkaniowych, przy czym przyjętą ma być zasada, iż: od pierwszej wybudowanej izby odlicza się 15.000 zł., od każdej dalszej 5000 zł., jako sumy, zwolnione od podatku dochodowego. Jeśli więc ktoś dla przykładu buduje dom o 30 izbach małomieszkaniowy, wówczas miałoby mu przysługiwać prawo zwolnienia od podatków sumy 160.000 zł. chociażby nawet wzniesienie domu miało kosztować 300.000 czy 400.000 złotych. Jak z tego wynika, zmiana ulg podatkowych dla budownictwa, przewidziana projektem ustawy, który złożony ma być w czasie bieżącej sesji sejmowej — przewiduje dość daleko idące ograniczenie dotychczas obowiązujących ulg podatkowych. Zachodzi obawa, iż zniesienie ulg podatkowych w odniesieniu do budowy kamienic wielkomieszkaniowych, jak również poważne ograniczenie tych ulg w odniesieniu do kamienic małomieszkaniowych, wywołać może wpływ, hamujący na dotychczasowy rozwój budownictwa, który znalazł tak żywy impuls w obowiązujących do tej pory ulgach podatkowych. Już obecnie odzywają się głosy poważnego zaniepokojenia ze strony przedsiębiorstw budowlanych, które notują pewne dość poważne zmniejszenie się pracy jak również notują spadek obiektów, oddawanych do budowy. Dlatego też rewizja ustawodawstwa w sprawie ulg podatkowych na poparcie budownictwa powinna

być poddana bardzo dokładnemu badaniu i sumiennej krytyce, ażeby przez zbyt daleko idące ograniczenie ulg podatkowych, nie wywołać skutków szkodliwych, nie tylko dla samego ruchu budowlanego, ale też i związanych z nim licznych działów przemysłowych co nie pozostałoby bez ujemnych wpływów na rozwój gospodarczy kraju.

W każdym razie te budowle, które są już rozpoczęte, względnie których fundamenty będą już wykonane do dnia wejścia w życie nowej ustawy, podlegać będą dotychczasowym ulgom podatkowym, tak, iż osoby wzgl. firmy będące obecnie w stadium nawet początkowym budowy nieruchomości mieszkalnych, będą korzystać z obowiązujących ulg podatkowych bez uwzględnienia tych ograniczeń, jakie wprowadzić ma nowa ustawa o ulgach podatkowych.

Dodać należy, że o ile chodzi o pomoc kredytową na budownictwo, to w r. 1938 łączna suma kredytów ma wynieść 40 mil. zł. Kwota ta będzie rozprowadzona w następujący sposób: 22 mil. zł. pójdzie na budownictwo mieszkaniowe, 10 mil. zł na budownictwo domów robotniczych, 5 mil. zł na budownictwo wiejskie, 2 mil. zł na akcję terenową i sporządzanie planów rozbudowy miast i wreszcie 1 mil. zł na budowę garaży.

(Codzienna Gazeta Handlowa)

PORADNIA

55. *I. L. S.*

1. Jeśli Panowie w roku 1937 uznają księgowo pracownika za przypadającą mu odprawę płatną według umowy w roku następnym **nie** powstanie w tym roku obowiązek uiszczenia podatku od uposażeń, ponieważ w myśl judykatury NTA **tylko efektywna wypłata wynagrodzenia lub ulokowanie wynagrodzenia w przedsiębiorstwie stwarza obowiązek uiszczenia podatku od uposażeń.** Jeśli Panowie będą wypłacali umówione wynagrodzenie z tytułu odprawy w roku 1938 w kwocie po 300 zł. miesięcznie albo jednorazowo wypłacą 3600 zł., skala w obu wypadkach będzie 4,6%.

2. **Pozostawianie wolnego miejsca w dzienniku na wpisanie bilansu** otwarcia jest zwyczajowo tolerowane. Jednakże uznać należy, że zwyczaj ten jest sprzeczny z przepisem art. 55 § 4 Kodeksu Handlowego, według którego nie wolno pozostawiać w księgach odstępu w miejscach, które powinny być wypełnione. Coraz bardziej utrwala się **zwyczaj zaprowadzenia specjalnego dziennika dla bilansów.**

56. *M. W. D.*

1. **Błąd** skorygować należy przez wystornowanie mylnie zapisanej pozycji i zapisanie jej w postaci prawidłowej **pod kolejną datą** z zaznaczeniem, do jakiej daty odnosi się zaszłość.

2. Księgować należy bezpośrednio z faktur. Jak to już niejednokrotnie wyjaśnialiśmy otrzymanie towaru bez faktury winno być zaksięgowane.

3. Księgowanie jest prawidłowe.

4. Remanent towarowy należy wycenić według ceny nabycia lub wytworzenia. Szczegóły postępowania znajdzie Pan w naszym artyku pt. „Szacowanie wartości remanentu towarowego“ w numerze 26–27 OBP rok 1937, str. 393 i n. **Zasada ciągłości bilansowej** polega na tym, że wszystkie pozycje bilansu końcowego winny przejść do bilansu początkowego następnego okresu w tej samej wartości. Z tej zasady nie wynika, że szacowanie remanentu przy zamykaniu ksiąg za jeden okres winno być iden-

tyczne z jego szacowaniem przy **zamknięciu** następnego okresu.

5. Księgowanie nieprawidłowe. Ob. wyżej p. 2. Szczegóły księgowania towaru przez nabywcę znajdzie Pan w artykułach naszych: „Księgowanie towarów przez nabywcę", OBP 1937, nr. 15, str. 229 i n. oraz „Praktyka księgowania towarów przez nabywcę" OBP 1937, nr. 18, str. 277 i n.

57. *L. Z.*

Przy prowadzeniu prawidłowych ksiąg handlowych **niedopuszczalne jest sporządzenie remanentu raz na dwa lata.** W myśl. § 76 rozp. wyk. do ordynacji podatkowej przedsiębiorstwa prowadzące **uproszczone** księgi handlowe i posiadające znaczną ilość różnorodnych towarów mogą sporządzać remanent raz na dwa lata.

GRUŹLICA PŁUC

CHOROBY PŁUC

jest nieubłagalna corocznie nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu pociąga bardzo wiele ofiar.
Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitu, grypy, uporczywego męczącego kaszlu i t. p. stosują p. p. Lekarze **„Balsam Trikolan - Age"** który ułatwiając wydzielanie się plwociny usuwa kaszel.

Do nabycia w aptekach

58. *Stały Czytelnik w Gdyni.*

1. W wypadku ustąpienia udziału przez spólnika innej osobie nie zachodzi potrzeba sporządzenia specjalnego bilansu.

2. Cesja udziału przez spólnika na rzecz innej osoby, choćby z poza Spółki, nie powoduje zmiany w osobie przedsiębiorcy, którą pozostaje Spółka. To też uzyskanie w tym wypadku adnotacji władzy na świadectwie jest zbędne. Uważamy jednak za właściwe zawiadomienie Urzędu Skarbowego o zmianie składu osobowego spółki.

3. **Przedsiębiorstwo wydzierżawiło plac na okres dwuletni, i po uzyskaniu zezwolenia od władzy budowlanej na takiż okres czasu, wystawiło szopy i parkan na placu do celów przedsiębiorstwa. Jak należy amortyzować te inwestycje?**

Istotę amortyzacji wyjaśnia okólnik Ministerstwa Sk. z dn. 18 listopada 1936 r. LDV 24674/2/36; „Amortyzację traktować należy na jednym poziomie z kosztami uzyskania dochodu, albowiem nakład inwestycyjny w postaci np. nabycia maszyny w przedsiębiorstwie przemysłowym nie jest w istocie niczym innym, jak **wyłożonym z góry kosztem uzyskania dochodu tych lat, na przestrzeni których nabyta maszyna jest w przedsiębiorstwie używana".**

Kierując się tym kryterium należy w omawianym przypadku uznać, że wydatek na szopy i parkan jest to wyłożony z góry koszt uzyskania dochodu tych lat, przez które inwestycje te będą w przedsiębiorstwie używane. A ponieważ będą one używane przez dwa lata, po czym ulegną rozbiórce, koszt uzyskania dochodu za każdy rok w związku z wzniesieniem szop i postawieniem parkanu wyraża się w kwocie stanowiącej 50% ogólnego kosztu tych inwestycyj.

To, co przedsiębiorstwo uzyska ze sprzedaży drzewa po rozbiórce szop i parkanu, stanowić będzie zysk przedsiębiorstwa za okres operacyjny, w którym sprzedaż nastąpiła. Zysk ten podlega, zdaniem naszym, opodatkowaniu, ponieważ kwota uzyskana ze sprzedaży jest ekwiwalentem potrąconej w swoim czasie z dochodu straty.

W opisanym przypadku nie ma zastosowania ust. 2 art. 6 ustawy o pod. doch. („prowadzący prawidłowe księgi mogą jednorazowo odpisać całkowitą wartość przedmiotów, których zwykły okres zużycia nie przekracza lat 5-ciu"), ponieważ przepis ten dotyczy przedmiotów, których **„zwykły" okres zużycia** nie przekracza lat pięciu, podczas gdy

„zwykły“ okres zużycia wspomnianych inwestycyj przekracza lat pięć.

4. **Jeśli władza wymiarowa dolicza częściowo kwotę odpisania na zużycie,** podatnik po uprawomocnieniu się odnośnego orzeczenia winien albo skorygować księgowo amortyzację odpowiednio do orzeczenia, albo sprostować wynik księgowy pozaksięgowo. W myśl okólnika Min. Skarbu z dn. 18 listopada 1936 r. LDV 24674/2/36. płatnicy podatku dochodowego (poza osobami prawnymi) mają prawo żądać potrącenia odpisań na zużycie bez względu na to, czy są obowiązani do prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych i czy odpisanie na zużycie w księgach handlowych wykazali.

59. *Z. B.*

Rozluźnienienie się oprawy księgi „Dziennik-Główna” w wyniku kilkuletniego używania jej, wskutek czego **jedna karta „wyskoczyła”** (ale została zachowana), nie może spowodować zdyskwalifikowania księgowości, Art. 55 KH wprawdzie żąda (w § 3) oprawienia księgi, jeżeli wg zasad prawidłowej rachunkowości kupieckiej rachunki mają być prowadzone w formie księgi, nie można jednak wymagać bezwzględnej trwałości oprawy, która bez żadnej winy kupca może zawieść.

60. *XYZ.*

Sprawie, którą Pan porusza w swoim liście, poświęcony był artykuł w OBP za rb. nr 3, str. 64.

61. *„Młody Buchalter”.*

1. Jeżeli przedsiębiorstwo ze względu na jego cechy charakterystyczne (wyszukiwanie źródeł zakupu, nabywanie produktów od niezorganizowanych handlowo producentów bez wchodzenia z nimi w stałe stosunki handlowe itd) stanowi skup zawodowy, nie można prowadzić go jako handel towarowy, „żeby nie ograniczać obrotu”.

2. Okólnik Min. Skarbu z 26.XI.1937 r. w sprawie ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1938 nie przewiduje dla przedsiębiorstw skupu zawodowego surowców lnianych i siemienia lnianego, ulg z urzędu, ani też indywidualnych, przyznawanych przez urzędy skarbowe. Jedynie Izba skarbowa jest uprawniona do przyznania ulgi wg. swego uznania.

3. **Pozostawienie w dzienniku miejsca na wpisanie bilansu** jest praktykowane, nie jest to jednak metoda godna zalecenia. Prawidłowym jest prowadzenie specjalnego dziennika bilansów. Bilans nie powinien być szczegółowy; wymienie w nim „subkonta do każdego rachunku” nie jest praktykowane.

4. W ostatniej kwestii przytoczył Pan za mało danych: nie jest dla nas jasne, w jakim charakterze przedsiębiorstwo sprowadza len dla innej firmy.

62. *A. P.*

Podwyżka podatku obrotowego za lata 1932 i 1933, wymierzona w 1936 r. i uiszczona w 1937 r., nie jest potrącalna z dochodu, uzyskanego w 1937 r., chyba że płatnik stale księguje potrącalne podatki dopiero w chwili ich zapłacenia (wynika to ze wspomnianego przez Pana okólnika LDV 1347/2/31). W zasadzie podwyżka podatku przemysłowego za lata ubiegłe wymierzona w 1936 r., powinna obciążyć rachunek zysków i strat za ten rok, ewentualnie w sposób przez Pana proponowany.

63. *Powsz. Zw. Zaw. Księgowych w R. P. Oddział w Siemiatyczach.*

„Księga zakupna, powiada prof. Lulek, oddaje ważne usługi jako **środek do skrócenia zapisków w dzienniku, a pośrednio i w księdze głównej** w ten sposób, że w dzienniku nie przeprowadza się każdego zakupna z osobna, lecz dopiero **sumy wszystkich zakupów z z całego tygodnia lub miesiąca,** przy czym obciąża się konto towarów, a uznaje konto dostawców lub wierzycieli z powołaniem się na księgę zakupu...”.

„Księga sprzedaży ma służyć, podobnie jak księga zakupna, do skrócenia

zapisków dziennikowych w ten sposób, że zamiast przeprowadzać każdą sprzedaż z osobna, obciąża się konto odbiorców, a uznaje konto towarów za tygodniowe lub miesięczne sumy wszystkich sprzedaży z powołaniem na księgę sprzedaży" (Metodyczny podręcznik księgowości, I, str. 127). Oczywiście ten zwyczaj księgowy odnosi się do każdego systemu księgowości.

Na tym samym stanowisku stoi judykatura NTA (ob. OBP, nr 42, 1937, str. 640).

64. *A. Ryczke.*

Stanowisko Urzędu jest słuszne.

Podwyżka stemplowa nie jest karą, jest to swego rodzaju kara konwencjonalna.

65. *Prenumerator.*

1. Właściciel przedsiębiorstwa oraz nieruchomości **położonych w różnych miejscowościach** winien złożyć **zeznanie** celem wymiaru podatku dochodowego **w urzędzie skarbowym właściwym dla miejsca, w którym znajduje się większa część lub też główne źródło dochodu** (OP art. 14, § 3).

Według NTA (OPA 1255) głównym źródłem dochodu niekoniecznie jest to źródło, które w danym roku dało największy dochód,—decydującym jest charakter danego źródła i jego stosunek do innych źródeł dochodu w całokształtcie gospodarki płatnika.

W Pańskim przypadku głównym źródłem dochodu jest nieruchomość.

2. Art. 9 ustawy o państw. pod. doch. stanowi:

Jeżeli przy obliczaniu dochodu z różnych źródeł, wskazanych w art. 3, okaże się **w jednym przewyżka** wpływów nad wydatkami a w **drugim straty,** to w celu ustalenia wysokości dochodu oblicza się oddzielnie sumę przewyżek i sumę strat i tę ostatnią potrąca się z pierwszej.

3. § 18 ust. 6 i 7 rozp. wyk. do ustawy o pod. przem. stanowi, że kwoty, **uzyskane ze sprzedaży całego przedsiębiorstwa, jak również kwoty, uzyskane ze sprzedaży części majątku, nie** stanowiącego przedmiotu ani obrotu, ani też produkcji przedsiębiorstwa, **nie** są obrotami, podlegającymi opodatkowaniu.

Obroty. osiągnięte z rozprzedaży zapasu towarów **w związku z likwidacją przedsiębiorstwa, podlegają opodatkowaniu** na zasadach ogólnych.

66. *W. R. Z.*

Jak już kilkakrotnie wyjaśnialiśmy, niepodanie nazwisk prywatnych dyskonterów nie powoduje dyskwalifikacji ksiąg oraz nie uzasadnia samo przez się wliczenia kosztów dyskonta do dochodu podatkowego. Jest to stanowisko NTA wyrażone w całym szeregu wyroków, jak to z dn. 22.10.1935, l. rej. 2674/32 i 2772/33, OPA 1412, z 17.10.1934, l. rej. 622/31, OPA 958.

67. *H. K. T.*

1. Nie ma przeszkód do księgowania udzielonego odbiorcy skonta bezpośrednio na rachunku sprzedaży.

2. Przejście z amortyzacji bezpośredniej na pośrednią jest dopuszczalne. Z listu Pana wnioskujemy, że dokonywa Pan odpisów niewłaściwie: za podstawę amortyzacji należy przyjąć wartość pierwotną (nabycia lub wytworzenia) przedmiotu amortyzowanego a nie wartość zmniejszoną o dotychczasowe odpisy na zużycie.

3. Ustalił się zwyczaj, że przedmiot zamortyzowany całkowicie, używany nadal w przedsiębiorstwie, figuruje w bilansie z wartością 1 zł. Stanowisko nasze w tym przedmiocie jest odmienne, mianowicie: zdaniem naszym przedmiot zamortyzowany całkowicie winien figurować w bilansie z wartością 0. Zauważyć należy, że tak w jednym jak w dru-

gim wypadku dalsze odpisy na zużycie są już niedopuszczalne.

Wskazany przez Pana sposób doprowadzenia wartości do 1 zł jest prawidłowy.

68. *M. M. P.*

W razie obniżenia podatku obrotowego, wymierzonego i zaksięgowanego w jednym z lat ubiegłych, suma, o którą podatek został zmniejszony, musi być **dopisana do zysków tego roku, w którym płatnik został urzędowo powiadomiony** o zmianie wymiaru. Por. okólnik Min. Skarbu z 6.3.31 r. LDV 1347/2/31, który w ten sposób rozstrzyga analogiczne zagadnienie — o ile chodzi o sytuację odwrotną (podatek za lata ubiegłe jest kosztem tego roku, w którym został ustalony, o ile opóźnienienie nastąpiło bez winy płatnika).

Do nabycia w administracji, pozostałe w niewielkiej liczbie roczniki 1937

w cenie zł. 18.—

za egzemplarz w oprawie.

Koszty przesyłki zł. 0.60

Wysyłkę uskutecznia po uprzednim wpłaceniu należności na konto w P. K. O. 22.308

KSIĘGARNIA PRAWNICZA
Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

69. *„Esge" Sosnowiec.*

1. Księgowanie jest prawidłowe. Uzasadnienie znajdzie Pan w wyroku NTA, ogłoszonym na str. 640 OBP za r. 1937.

2. O **kategorii przedsiębiorstwa skupu** zawodowego decyduje suma skupu, tj. cena nabywcza, nie zaś obrót (cena sprzedażna). Przedsiębiorstwo było zatem prawidłowo prowadzone za św. przem. III kateg., jeśli suma skupu wyniosła 91.500 zł., pomimo że obrót przekroczył 100.000 zł.

70. *Neptun-Końskie,*

Zgodnie z § 14 pkt. 6 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o państw. pod. doch. jednorazowe **odpisanie wartości przedmiotów** o okresie zużycia nieprzekraczającym lat pięciu może być dokonane wyłącznie **w tym roku operacyjnym, w którym odpisany przedmiot został nabyty;** dokonanie całkowitego odpisu w latach następnych jest niedopuszczalne.

71. *Abonent Łódź.*

1. „Okoliczność, że przedsiębiorstwo jest w stadium likwidacji, nie uzasadnia ani zwolnienia, ani żadnych ulg w zakresie nabywania świadectwa przemysłowego". (Orzecz. S. N. z 2.12 1932 r. II 4 k 888/32).

2) Wg. § 8 pkt. 6 rozp. wykonawczego do ustawy o państw. pod. przem. nie są obrotami podlegającymi opodatkowaniu, jedynie kwoty, uzyskane ze sprzedaży całego przedsiębiorstwa, jak również kwoty, uzyskane ze sprzedaży części majątku, nie stanowiącego przedmiotu ani obrotu. ani też prodnkcji przedsiębiorstwa. Wg. § 18 pkt. 7 cyt. Rozporządzenia obroty, osiągnięte z rozprzedaży zapasu towarów w związku z likwidacją przedsiębiorstwa, podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych. Z zestawienia obu powyższych przepisów wynika, że również **jednorazowe zbycie całkowitego remanentu towarów w związku z likwidacją** przedsiębiorstwa stanowi obrót podatkowy.

3. Skorzystanie z usług komisanta lub pośrednika przy sprzedaży zapasu towarów likwidującego się przedsiębiorstwa nie może uzasadnić żadnych ulg lub zwolnień w zakresie podatku przemysłowego (w obu jego postaciach).

4. **Zaniechanie prowadzenia przedsiębiorstwa** należy zgłosić władzy przemysłowej I-ej instancji. W zgłoszeniach nie należy podawać, w jaki sposób likwidacja nastąpiła,

72. *BHI.*

1. Stanowisko władzy skarbowej znajduje oparcie w przepisie § 14 pkt. 2 rozporządzenia wykonawczego do ustawy

o państw. pod. doch., według którego **odpisy na zużycie ustala się** w stosunku procentowym do **kosztów nabycia lub wytworzenia przedmiotu.**

2. **Tworzenie rezerwy podatkowej** jako sumy potrącalnej z dochodu danego roku **na pokrycie ewentualnych różnic w wymiarze podatków,** które mogą niespodzianie powstać w latach następnych. nie znajduje oparcia w przepisach prawa. Zagadnienie jest bezprzedmiotowe, o ile chodzi o podatek dochodowy, o którym Pan również wspomina, gdyż podatek ten w ogóle nie podlega potrąceniu z dochodu.

73. *A. N. i S-ka.*

1. **Sumą, o którą został zmniejszony dług firmy, na skutek ugody z wierzycielem,** należy obciążyć rk wierzycieli i uznać rk strat i zysków. Zaksięgowanie tej zaszłośei powinno mieć miejsce w tym roku, w którym nastąpiła ona w sposób, dający się udokumentować, np. korespondencją.

2. O ile nie chodzi o **osobę prawną,** prowadzącą prawidłowe księgi handlowe (spółka jawna nie jest osobą prawną), **podlegają doliczeniu do dochodu** bonifikaty i opusty, uzyskane w drodze obniżenia pierwotnej ceny za dostarczony na kredyt towar, natomiast **nie** podlegają opodatkowaniu bonifikaty i opusty na zobowiązaniach powstałych z transakcyj majątkowych (kupno majątku) lub o charakterze inwestycyjnym (nabycie maszyn i urzadzeń). Por. okólnik M. Sk. z 30.8 1933 r. LDV 32991/2/33.

74. *Abonament nr 14.*

1. Dopłata w podatku obrotowym za rok 1936 wymierzona w roku 1937, jest wydatkiem potrącalnym z dochodu 1937 o ile nie zachodzi po stronie podatnika celowe przerzucanie kosztów, Por. wyżej odpowiedź poz. 68 dla M. M. P. Wydatek ten może obciążyć rk kosztów handlowych.

2. Prawo nie przewiduje **odprawy dla pracownika** umysłowego, choćby był zatrudniony przeszło 10 lat u tego samego pracodawcy. Jedynie w razie śmierci pracownika, który był zatrudniony conajmniej 10 lat rodzinie należy się odprawa w wysokości **ostatnio** pobranego 3-miesięcznego wynagrodzenia.

3. **Urlop** należy się pracownikowi bez względu na to czy pracuje u jednego czy u kilku pracodawców i czy czas pracy jest ściśle określony. Wynagrodzenie za czas urlopu powinno wynosić tyle, ile pracownik otrzymałby, gdyby w okresie urlopu był zatrudniony. Jeżeli wynagrodzenie było zmienne, zależne od ilości wykonanej pracy, decyduje przeciętne wynagrodzenie w ciągu ostatnich 3 poprzedzających bezpośrednio urlop miesięcy (art. 4 ustawy o urlopach).

75. *Księgowy Z.*

1. Podniesioną przez Pana wątpliwość rozstrzyga okólnik Min. Sk. z dnia 18.XI 1936 r. LDV. 24674/2/36 (OPB 1937, str. 14), gdzie czytamy m. in. (p. III 3 i 4). **„W przypadkach, w których cena nabycia... obejmuje zespół przedmiotów majątkowych, podlegających różnym stawkom amortyzacyjnym** bądź nawet zupełnie nie podlegających amortyzacji (np. nabyto za cenę łączną majątek ziemski z budynkami, maszynami i inwentarzem, lub **dom wraz z placem)** — wartość poszczególnych rodzajów przedmiotów (maszyny, **budynki drewniane i murowane,** grunty) ustalić należy przez biegłych w granicach łącznej ceny kupna... Jeśli podstawa amortyzacji nie da się w myśl zasad powyższych ustalić, wówczas należy ją określić, posiłkując się wartością ubezpieczenia od ognia (z dodatkiem—przy budynkach 10% na fundamenty), a w ostatecznym dopiero razie—przez biegłych”.

2. **Straty na różnicy kursu** na zobowiązaniach w walutach obcych, powstałych z transakcyj majątkowych lub o charakterze inwestycyjnym **nie** podlegają odliczeniu od dochodu, bez względu na to czy chodzi o osobę fizyczną, czy prawną, a to z mocy art. 8 ustawy pod. doch., jako wydatek nie związany z osiągnięciem dochodu. Inaczej przedstawia się

sprawa, o ile chodzi o zyski na powyższych różnicach kursu, Te ostatnie stanowią nadzwyczajny "przychód, o którym mowa w art. 7 ustawy o pod. doch., **nie** mającym, wg. stałej judykatury NTA zastosowania do osób prawnych, prowadzącycb prawidłowe księgi handlowe (por. okólnik Min. Sk. z 23.9.1937 r., ogłoszony na str. 532 OBP za r. 1937). Te zyski osób prawnych **podlegają opodatkowaniu.**

3. **Zmiana kursu waluty, w której są wyrażone zobowiązania, powstałe z transakcji kupna maszyn, nie uzasadnia naszym zdaniem, prostowania ich szacunku,** który został ustalony w walucie polskiej wg. kursu z daty nabycia maszyn. Wahania kursu waluty obcej kształtują jedynie wysokość wspomnianych zobowiązań, a przeto straty lub zyski na kursie powinny znaleźć wyraz na r-ku wierzycieli lub akceptów oraz na r-ku strat i zysków.

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—$^1/_2$ str. zł. 100—$^1/_4$ str. zł. 50—$^1/_8$ str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15